

מפנקסו של מדריך

חלב, וזה — אחרי חליבה של 10-15 דקות. נשארתי באותו משק לחליבת הערב והדגמתי כיצד צריך ל"סיים" את החליבה. כתוצאה מזה הצטמצמה השארית בעטין עד למחצית הליטר לכל היותר, כשהחליבה עצמה ארכה לא למעלה מ-5 דקות. כדי לעמוד על סיבת כשלוננו של אותו בוקר, התבוננתי לנוהגי העבודה שלו, לפני שהדרכתיו בסיום החליבה, והנה מה שהעליתי: הוא היה "מכין" פרה, מרכיב את המכונה על העטין ויוצא מהרפת לבצע כל מיני עבודות. כששאלתי מדוע אין הוא נשאר ברפת כדי לפקח על פעולת המכונה, הוא ענה לי שחבל לו לבטל את זמנו, כיוון שהפרה צריכה ממילא להיחלב במשך 15 דקות. כיום מודה אותו איכר, שכאילו הוראותי הביאו ל"מהפכה" ברפתו.

✱ באחד הימים נקראתי באופן דחוף לאחד המשקים שרכש מכונת אלפא-לאוול פניאר

✱ באחד המשקים התאונן בעל המשק שמי כונת החליבה היא לא בסדר וטענתו היתה שהפרות הראשונות בתור החליבה נחלבות מהר, אולם בהמשך העבודה, כאילו "נחלשת" המכונה וחליבת כל פרה אורכת למעלה מ-10 דקות. כשעקבתי אחר שיטת העבודה של אותו איכר נוכחתי שהוא נהג לרחוץ את עטיני כל הפרות בטרם הפעיל את המכונה. משראיתי זאת, הוריתי להפסיק את עבודת הרחיצה לאחר שהוא סיים רחיצת העטינים של שתי הפרות הראשונות ושיתחיל מיד בחליבתן. באותו ערב ארכה חליבת פרה 4 דקות, בממוצע לפרה. בעל משק הודה שלא ידע כלל שאסור ל"הכין" בבת אחת את כל הפרות, ורק אחרי זה להתחיל בחליבה.

✱ במשק אחד טענו שאחרי החליבה במכונה, משתיירים בעטיניה של הפרה 2-3 ליטר

לכן הוחלט לערוך ניסוי מקיף במספר משקים. בניסוי זה ישתתפו אתנו המרכז לחלב בבית-דגן והמדריך לחליבה בלשכת רחובות. כן הובטחה לנו עזרה מלאה מחברת אלפא-לאוול ומעבדתה בשטוקהולם. אני תקווה שניסוי זה ישא פרי ונצליח לתקן את הליקוי הזה שמטריד משקים רבים.

בינתיים הוזהרנו ע"י חברת אלפא-לאוול לא להחזיק חלקי גומי, וביחוד בטנות, בחדר בו מופעל מנוע חשמלי! הגומי, ממנו עשויים החלקים האלה, רגיש מאוד לאוון, העלול לגרום לסדיקת הגומי. בחדר, בו מופעלים מנועים חשמליים, נוצר ריכוז גבוה, יחסית, של אווון מהניצוצים במנוע החשמלי. יתכן שבמשקים מסויימים קיים קשר בין הבלאי בגומי לבין מקום שמירת הצידוד. בכל אופן, אנו נבדוק את העניין. בינתיים, עצתי היא לשים לב לאור הרת היצרן ולא להחזיק חלקי גומי באותו מקום בו מופעלים מנועים חשמליים.

חי הברון

ה. מ. ב.

עם כל דגם חדש, ורק תוך העבודה המעשית אפשר יהיה ללמוד את כל הבעיות של כל דגם ודגם. בכל המשקים הנ"ל הותקן ברו שטיפת גביעים עליון, מחובר אל מערכת המים, מתורצת, "קלאודר" (ר' משק הבקר והחלב, מס' 76, ע' 87). ברו זה יעיל מאד, ביחד בקומ"בין מדגם אלפא-מאטיק, ואני מציע להתקינו בכל אינסטלציה חדשה במקום שוטף הגביעים המקובל עד כה.

בלאי הבטנות

במשקים רבים אנו נתקלים בבלאי יתיר של בטנות הגביעים וטרם הצלחנו להבין ולהסביר את סיבת הדבר. מוזר הוא ששיעורי הבלאי משתנים ממשק למשק מבלי שיכלנו עד עכשיו להצביע על שוני רציני באחזקת הצידוד.

אחרי בדיקות ראשונות של בטנות בלויות במעבדתה של אלפא-לאוול בשבדיה, נתעורר חשד שמא קיים קשר בין התבלות יתירה זו לבין חומרי הניקוי והחיסוי שאנו רגילים להשתמש בהם וכן בדרכי השימוש בחומרים אלה.

* בשבועות האחרונים קרה ונתבקשתי על ידי רופא וואטרינארי לבקר באחד המשקים שבאיזורו, בו אירעה התפרצות חמורה של דלקת עטין. בדקתי את המכונה לכל חלקיה ולא מצאתי בה שום פגם — במכונה עצמה (במאגר נאט, בפולסאטור וברמת הוואקום); אלא שגיי ליתי „צרות“ בברז שמשמש לכניסת החלב לתוך הדלי. ברז זה נמצא על מיכסה הכד, כבמכונה מדגם אלפא-לאוול מגנאטית; המכונה נמצאת בשימוש כ־12 שנה והברז הנ"ל נשתחזק; ולא רק הברז נפגם אלא גם החלק הפנימי של המיכסה חדר עמוק לתוך השקע ומשום כך כאילו נחסמה כניסת החלב לתוך הדלי ונשאר רק פתח קטן ביותר. הקושי הוא בכך שאין לתקן את התקלה הזו על ידי החלפת הברז ה„משופשף“ בחדש, כיוון שגם החלק הפנימי שחוק, ואין אפשרות לתקן את המיכסה. במקרה כגון זה ישנן רק 2 אפשרויות אלה: לקנות מיכסה חדש, שהוא עולה בכסף רב, או לעבור לפניאומאטית בעלת-קומץ עם ברז ולסתום את פתח החלב שעל המיכסה בלוח (פלאטה), מלמעלה.

* באחד המשקים הקיבוציים, בו ביקרתי, מצאתי שנעשתה שגיאה חמורה במבנה ביתן החליבה: השיפוע שבחצר ההמתנה נוטה בכיוון העמדות ויוצא שסורג הביוב הוא בדיוק בכניסה לצד האחד של העמדות. פגם זה במבנה גורם לכך שהפרות מפחדות להיכנס בצד הסורג ויש צורך בבניית מדרגה כדי להקל על כניסת הפרות למכון.

זאב שצר

ה. מ. ב.

מאטית לפני כשנה והתקין אותה בחוץ, למרות שהזהרתיו שהיא עלולה להתקלקל מחמת היותה בלתי מוגנה במבנה עם גג. לאחר עבודה של שנה נסתמה המשאבה. פרקתי אותה ומצאתיה מלאה חלודה. ניקיתי אותה מבפנים כלי-כולה והיא פעלה שוב, אבל ההספק שלה פחת עד למחציתו. המסקנה היא — אסור להתקין מכונה מחוץ למבנה.

* באחרונה אני נתקל בהרבה משאבות מטיפוס אלפא-לאוול 8C שמדליפות הרבה שמן ואף הספקן ירוד. שלחתי 6 משאבות כאלה למר גוזמן ורק 2 הוחזרו במצב תקין; ב־4 המשאבות האחרות (ה„מתוקנות“ כביכול) פחת ההספק עוד יותר. לדעתי, לא כדאי להחליף חלקים במשאבות מסוג זה, כיוון שהתיקון עולה כ־90 ל"י, ומוטב להפעילן כל כמה שאפשר ולקנות משאבה פניאומאטית חדשה, שמחירה אינה גבוה במיוחד.

* במשקים אחדים נתקלתי במכונות אל-פא-לאוול מגנטיות, בהן מתקלקל תכופות מיי-שר-הזרם; סימן-ההיכר לקלקול — זמזום במגנטים, במיוחד כשמפעילים שתי יחידות. במקרים כגון אלה אני ממליץ לעבור לפניאור-מאטית ולא לתקן את המיישר. גם במשקים עם דגם דה-לאוול אפשר לעבור לפניאומאטית, כשאחד החלקים העיקריים, כגון מגנט או פול-סאטור, מתקלקל.

* במכונות חליבה, המופעלות שנים רבות, נשמע רעש גדול במנוע; הסיבה לכך — השחיקת המיסבים. אפשר להחליף את החלק שנשחק בחיפה, ברחוב אלנבי 118, ב„המנוע“, או ב„המתח“, רחוב יפו. התיקון יכול להיעשות תוך שעות אחדות ומחירו לא גבוה.

הנהלת ההתאחדות ועובדיה

משתתפים באבלו של

גדליה מריאן

על מות אביו ז"ל